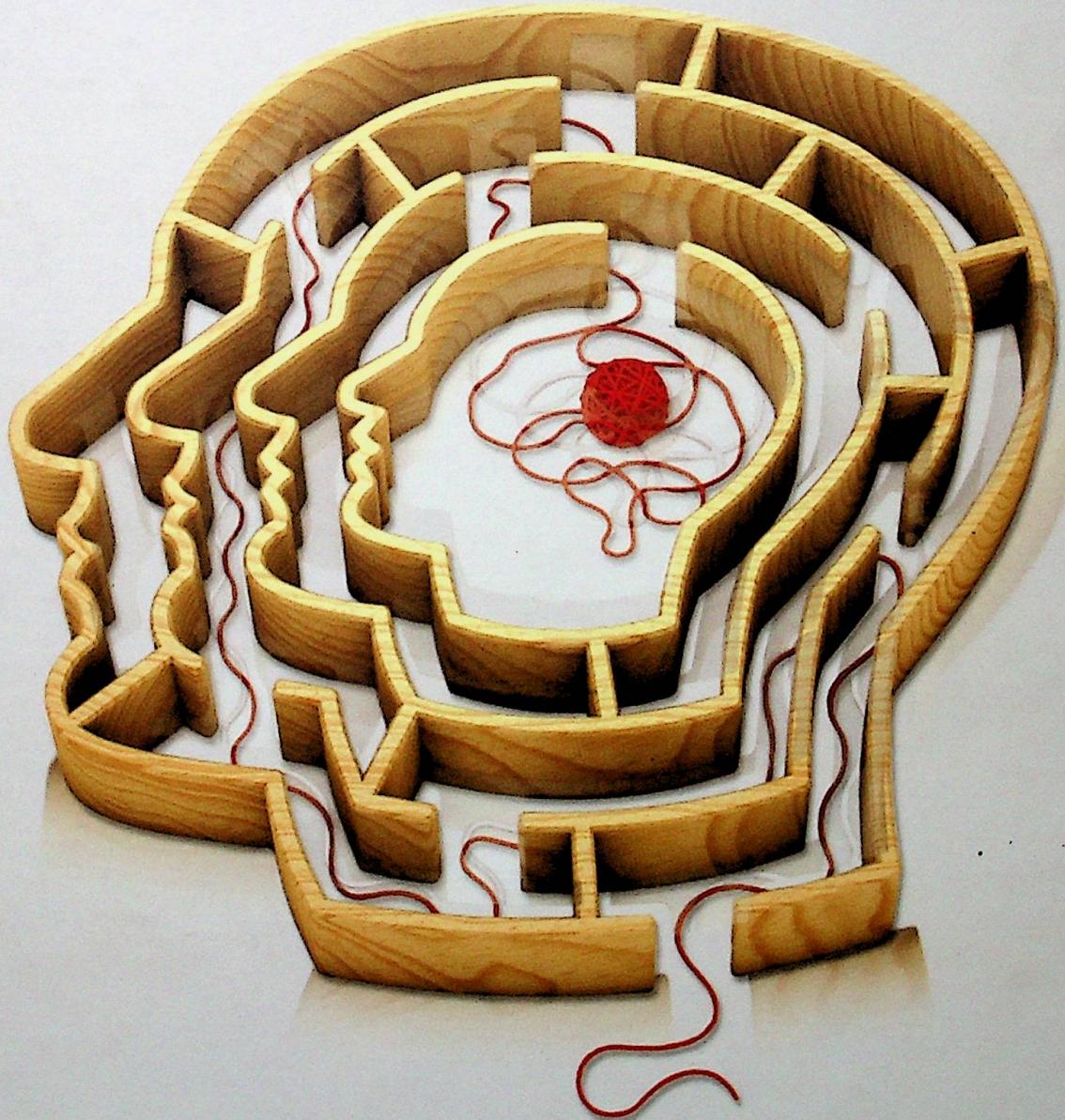

НЕЙРОХІРУРГІЯ

За редакцією академіка НАМН України,
члена-кореспондента НАН України,
професора В. І. Цимбалюка

Друге видання

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

НЕЙРОХІРУРГІЯ

За редакцією академіка
НАМН України, члена-кореспондента НАН України,
професора В. І. Цимбалюка

Видання друге, доповнене, перероблене

Підручник для студентів
вищих медичних навчальних
закладів IV рівня акредитації

Вінниця
Нова Книга
2020

545102

УДК 616.8-089(075.8)

H46

*Рекомендовано Міністерством охорони здоров'я України
як підручник для студентів вищих медичних навчальних
закладів IV рівня акредитації (лист № 08.01-47/2410 від 27.10.2010 р.)*

Колектив авторів:

Цимбалюк В. І. – академік НАМН України, чл.-кор. НАН України, д-р мед. наук, професор, зав. кафедри нейрохірургії НМУ імені О. О. Богомольця.

Медведєв В. В. – доктор мед. наук, професор кафедри нейрохірургії НМУ імені О. О. Богомольця.

Марущенко М. О. – канд. мед. наук, доцент кафедри нейрохірургії НМУ імені О. О. Богомольця.

Лузан Б. М. – канд. мед. наук, доцент кафедри нейрохірургії НМУ імені О. О. Богомольця.

Дмитерко І. П. – канд. мед. наук, доцент кафедри нейрохірургії НМУ імені О. О. Богомольця;

Троян О. І. – канд. мед. наук, доцент кафедри нейрохірургії НМУ імені О. О. Богомольця

Відповідальний редактор: доктор мед. наук, професор кафедри нейрохірургії НМУ імені О. О. Богомольця, **Медведєв В. В.**

Рецензенти:

Сон А. С., зав. кафедри нейрохірургії та неврології Одеського національного медичного університету, д-р мед. наук, професор.

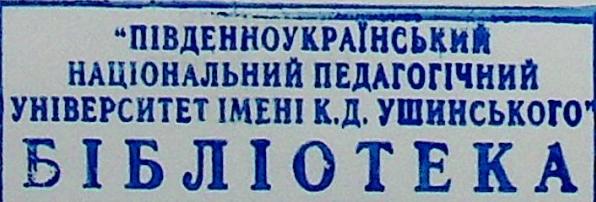
Смоланка В. І., зав. кафедри неврології, нейрохірургії та психіатрії (з курсом фтизіатрії) Ужгородського державного університету, д-р мед. наук, професор.

H46   **Нейрохірургія** : підручник / [В. І. Цимбалюк, В. В. Медведев, М. О. Марущенко та ін.] ; за ред. акад. В. І. Цимбалюка. – 2-ге вид. допов., переробл. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 360 с.

ISBN 978-966-382-870-1

У підручнику викладено основи хірургічного профілю сучасної нейрохірургії: клініку, діагностику та хірургічне лікування ключових захворювань нервової системи. Подано основні класифікації, алгоритми медичної допомоги хворим з нейрохірургічною патологією, викладені в доступній алгоритмічній формі згідно з вимогами щодо надання нейрохірургічної допомоги, затвердженими МОЗ України. Особливу увагу звернено на такі види нейрохірургічної патології, як черепно-мозкова травма, захворювання судин головного мозку, травма хребта і спинного мозку, травма периферичних нервів, пухлини головного мозку, гідроцефалія, остеохондроз хребта. Значна кількість матеріалу присвячена патофізіології основних клінічних симптомів, обґрунтуванню методів лікування. Наведено основні дані щодо новітніх методів нейрохірургічного лікування: радіохірургії, стереотаксичної нейрохірургії, нейропротезування, тканинної нейроінженерії. Рекомендовано для студентів вищих медичних закладів IV рівня акредитації.

УДК 616.8-089(075.8)

© Колектив авторів, 2020

© Нова Книга, 2020

ISBN 978-966-382-870-1

545102

ЗМІСТ

<i>Перелік умовних скорочень</i>	4
<i>Передмова</i>	6
Глава 1. Історія нейрохірургії	8
Глава 2. Черепно-мозкова травма	31
Глава 3. Патологія судин головного мозку	67
Глава 4. Пухлини головного мозку	104
Глава 5. Гідроцефалія	135
Глава 6. Вади розвитку центральної нервової системи	156
Глава 7. Травма хребта і спинного мозку	184
Глава 8. Травматичні ушкодження периферичних нервів	210
Глава 9. Пухлини спинного мозку	228
Глава 10. Остеохондроз хребта	245
Глава 11. Стереотаксична і функціональна нейрохірургія	265
Глава 12. Нейрохірургічне лікування хронічних бальгових синдромів	282
Глава 13. Відновна нейрохірургія	296
Глава 14. Неспецифічні гнійно-запальні захворювання головного та спинного мозку	316
Глава 15. Декілька цифр, або чому мозок поза конкуренцією	329
<i>Додатки</i>	333
<i>Рекомендована література</i>	348
<i>Предметний покажчик</i>	352
<i>Іменний покажчик</i>	355